

JEOLOJİK MİRASIMIZ KİREMIT RENKLİ PERİBACALARI (ERZURUM/NARMAN)

Abdulkadir Cem Biçek¹, Sadık Şener¹ ve Nurdoğan Sertel²

¹MTA Doğu Anadolu Bölge Müdürlüğü 65300, Van, Türkiye, sadiksener@hotmail.com.tr;

² MTA Orta Anadolu Bölge Müdürlüğü, 42000, Konya, Türkiye.

Jeolojik mirasımız olarak tanımlanması tarafımızca önerilen güzel bir örnek Erzurum/Narman ilçesinde Kiremit Renkli Peribacalarıdır. Pontit Kuşağı içinde yer alan Erken-Orta Jura'dan günümüze kadar uzanan zaman aralıklarında meydana gelmiş litostratigrafi birimlerini içeren bir sahada yer almaktadır. Peribacaları Erzurum ili Narman ilçesi sınırlarında olup ilgili saha H47-B4 paftası içinde, 40.28024 derece kuzey enlemi ve 41.86304 doğu boylamlarında yer almaktadır. Konak, N (2008)'ye göre birim Pliyo-Kuvaterner yaşlı alüvyonal yelpaze veya örgülü akarsu çökeli olan Yoldere Formasyonu içinde kalmaktadır. Bu formasyon, kırmızı-bordo renkli kötü boylanmalı yer yer blok boyutunda kayalarda içeren çakıltaşları ve limonitli, demir oksit çimentoyla tutturulmuş orta-kalın katmanlı kumtaşı, silt-kıltaşlarından oluşmaktadır. Ayrıca dik yamaçlı vadilerle kesilmesi sonucunda oluşan ilginç morfolojide peribacaları şekillenmiştir (Konak, N.,2008).

Bulunduğu coğrafi konumun, çevresel bütünleşmesiyle ayrıca bu karasal oluşumun kaya tipi açısından bakıldığında da oldukça zor doğa şartların ayrışma ve aşındırmasına stabil kalarak atmosferik ve doğal şartlar altında kolayca biçimlendirilip dağılmamıştır. Oysa bu türden genç karasal oluşuklar (çakıltaşı/çamurtaşı) aşınmayla ve alterasyonla kolayca dağılıp yok olmaları gerekirdi. Yok olmayışın sebebi düzenli ve ritmik akıntıların enerji seviyelerinin oldukça yüksek akarsular olması olarak açıklanabilir. Dolayısıyla blok boyundaki malzemelerin varlığı da yüksek enerjili akarsuların varlığını ortaya koymaktadır. Çakıl taneleri birbirlerinden belirli mesafelerde uzaklaşmış, limonitli demir oksitli çimentoyla bağlanmıştır. Bu litostratigrafi birimi arazide farklı noktalardan alınan örnekler sonucunda Munsell kaya renk ölçeklemesinde, 10R 4/6 ile 10R 3/4 renk arasında olan 10R 4/8 orta kırmızısı kahve renkli (kiremit renkli) olduğu belirlenmiştir. Bu renk sahada özel olarak güneş ışığıyla ve ıslanmışta sahip olduğu dalgalı jeomorfolojiyle muhteşem bir görsellikle tipik bir "jeosit" alanı olduğunu kanıtlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: kiremit renkli peribacası, jeosit, alterasyon

OUR GEOLOGICAL INHERITANCE TILE CHIMNEYS OF COLOURED FAIRY (ERZURUM/NARMAN)

Abdulkadir Cem Biçek¹, Sadık Şener¹ and Nurdoğan Sertel²

¹MTA Doğu Anadolu Bölge Müdürlüğü 65300, Van, Turkey, sadiksener@hotmail.com.tr;

² MTA Orta Anadolu Bölge Müdürlüğü, 42000, Konya, Turkey.

Our geological inheritance and specify are chimneys of coloured fairy beautiful example offered by our side tile in the Erzurum/Narman region. Generation Pontide Early-Middle Jurassic to the present within the time periods have occurred from the lithostratigraphic units located in an area that contains. The chimneys are the borders of the town of Erzurum province Narman H47-B4 sheet in the related field, 40.28024 north latitude 41.86304 degrees and is located in the eastern longitude. Konak N (2008) according to the unit Plio-Quaternary alluvium fan or braided stream sediment lies within the Yoldere Formation. This formation, the block-size red-burgundy-colored ill-sorted, locally with pebbles and rocks, limonite, iron oxide cement bonded medium-thick layer of sandstone, silt-composed of claystones. In addition, cutting steep valleys, fairy chimneys formed as a result of an interesting morphology (Konak, N., 2008).

Geographic location, environmental integration is also very difficult in terms of this type of terrestrial rock formation, nature remained stable atmospheric conditions, weathering and erosion under natural conditions and to take shape easily distributed. But this kind of young terrestrial formations (conglomerates / mudstone) should be no erosion and alteration easily dispersed. No reason of being a regular and rhythmic currents can be explained as the energy levels are quite high rivers. Therefore, in the presence of the block in the neck of materials reveal that there are high-energy rivers. Gravel certain distances away from each other grains, iron oxide limonite cement bound. Samples taken at different points in the field as a result of this lithostratigraphic unit of Munsell color scale when the rock, 10R 4 / 6 to 10R 3 / 4 in color between the 10R 4 / 8 medium reddish-brown color (brick color) were determined. This color in particular in the field with the sun and wet to have a visually spectacular in a typical floating jeomorfolojiyle "geosite" proves that space is available.

KEY WORDS: CHIMNEY BRICK ROCK, GEOSITE, ALTERATION.